

OED
Høringsside www.regjeringen.no

Kraftfylka
Dronning Eufemias gt 16
0991 Oslo
www.kraftfylka.no

12.02.15

Svar tillegghøring forslag til endringer i energiloven

Samarbeidande Kraftfylke

Samarbeidande Kraftfylke (Kraftfylka) er ei interesseforening for fylkeskommunene Hedmark, Oppland, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms. Foreninga har til formål å fremme kraftfylkas felles interesser i kraftspørsmål og sikre at en størst mulig andel av verdiskapinga blir værende igjen der vannkraftressursene finnes og verdiene blir skapt.

TSO-modellen

Kraftfylka støtter valget av en ren TSO-modell som den eneste logiske konsekvens av direktivets krav om hensiktmessig skille mellom transmisjonsnett og produksjon/omsetting av kraft. Dette innebærer at dagens sentralnettseiere må selge sine anlegg til Statnett og at Statnett forpliktes til å kjøpe.

Kraftfylka forutsetter at det foretas en gjennomgang av hvilke anlegg som faktisk har transmisjonsfunksjon og dermed må overdras, og at grensesnittet mot det nye distribusjonsnettet avklares.

Verdisetting og konfliktløsning

Kraftfylka er enige at en frivillig overdragelse og verdisetting basert på forhandlinger er den foretrukne løsningen i disse sakene og en løsning Statnett bør strekke seg langt i å få til.

I de sakene hvor partene ikke kommer til enighet bør etablerte ekspropriasjonsrettslige prinsipper legges til grunn ved overtakelse og etter Kraftfylkas syn bør slik verdisetting i tilfelle skje ved alminnelig skjønnsrett. Kraftfylka er dermed skeptisk til "Mekanisme I" med nedsetting av en særskilt voldgiftsnemd for prosessen som skal igangsettes. Vi vil minne om at det er betydelige anleggsmasser som skal skifte eier, tilsvarende 12 % av dagens sentralnett og med det betydelige verdier for den enkelte anleggseier. I tillegg kommer evt redefinering av deler av dagens regionalnett, ref. Reitenutvalgets

rapport. Kraftfylka kan ikke se at departementets argument om at voldgiftsløsning kan bidra til å sikre effektivitet i gjennomføring og lik praksis i

sakene bør vektes tyngre enn det faktum at ordinære ekspropriasjonsrettslige prosesser er velprøvde og dermed mer forutberegnelige. Vi tror heller ikke en slik voldgiftsløsning vil skape større balanse mellom partene. Det er snarere slik at det er via ordinære prosedyrer som er like godt kjent for alle parter at man oppnår størst grad av balanse. Det er ikke minst viktig å merke seg at selve prosessen rundt en slik «voldgiftsløsning» ikke er beskrevet i høringsforslaget. Det er velkjent fra de alminnelig voldgiftsprosesser at ordningen i seg selv har en tendens til å virke kostnadsdrivende for de involverte parter nettopp fordi det ikke vil være anledning til å overprøve avgjørelsen ved noen høyere instans. Slik forstår vi også departementets forslag til voldgiftsløsning. Vi nevner også at høringsforslaget i liten grad peker ut de prinsipper voldgiftsløsningen skal bygge verdsettelsen på. Det fremstår også som uheldig at man vil risikere at en del saker løses ved voldgiftsnemnden, mens andre finner sin løsning i de alminnelige domstoler, evt. med Høyesterett som siste instans. Ved eventuelle avvikende løsninger i de to parallelle systemer, vil de to systemene overlata til spekulasjon hvilket system partene i den konkrete saken bør velge.

Voldgiftsløsningen fremstår derfor etter Kraftfylkas syn som lite begrunnet og med relativt mange åpne spørsmål. Etter Kraftfylkas oppfatning bør avståelse av nettanlegg der partene ikke finner en løsning i minnelighet (og partene ikke for sin del har valgt å avtale voldgift i det konkrete tilfellet etter voldgiftslovens bestemmelser), overlates til alminnelig ekspropriasjonsskjønn ved de ordinære domstoler. Domstolene håndterer årlig en rekke ekspropriasjonsskjønn hvor verdsettelsestematikken varierer betraktelig, og skjønnsrettene vil settes med skjønnsmedlemmer med nødvendig kompetanse. Det vil også være grunn til å anta at enkelte slike skjønn vil gå til overskjønn og evt. også behandling ved Høyesterett, slik at eventuelle uklarheter rundt verdsettelsesmetodene vil finne en avklaring gjennom rettspraksis. Alminnelig skjønn vil da innebære at alminnelige ekspropriasjonsrettslige prinsipper legges til grunn for å vurdere hva som utgjør full erstatning i tråd med Grunnloven § 105, og vil også innebære at Statnett som ekspropriant bærer omkostningene ved skjønnet i det minste i første instans, jf. skjønnsprosesslovens regler. Etter Kraftfylkas syn vil en slik ordning være klart å foretrekke fremfor en noe uklar ordning med voldgiftsnemnd.

For Kraftfylka

Toini Løvseth

Daglig leder